

VOJENSKÝ OBOR A EKONOMICKÝ TRPASLÍK?

ŠPECIFIKÁ RUSKÝCH INVESTÍCIÍ DO OBRANY

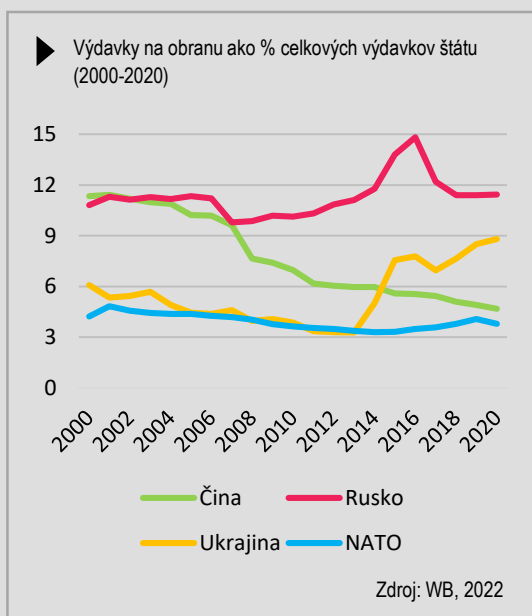
BRIEF č. 1, marec 2022

Rusko je podľa databázy Global Firepower na druhom mieste (za USA) z hľadiska vojenskej sily štátov sveta. Ekonomicky je však Rusko v medzinárodnom rebríčku Svetovej banky podľa HPD/PPP p.c. (v prepočte na paritu kúpnej sily na obyvateľa) paradoxne až za Slovenskou republikou (HDP/PPP p.c. 2020: Rusko na úrovni 29 812 USD, Slovensko na úrovni 31 356 USD). Ide pritom o hodnoty z roku 2020, teda predtým, ako sa prejavil vplyv sankcií uvalených na Rusko v dôsledku invázie na Ukrajinu.

HDP vo všeobecnosti nie je najvhodnejším ukazovateľom pri porovnávaní relatívnej ekonomickej sily krajín alebo ich schopnosti získať určité vojenské spôsobilosti za konkrétnu sumu peňazí. Tri grafy v nasledujúcich odsekoch zjednodušene vysvetľuje príčiny zdanlivého rozporu medzi vojenskou a ekonomicou „silou“ Ruska na základe niektorých špecifik ruských investícií do obrany.

1. Vysoký podiel výdavkov štátu ide na obranu

Rusko smeruje v porovnaní so štátmi NATO, Ukrajinou alebo Čínou výrazne väčšiu časť výdavkov štátu do oblasti obrany. Najvýraznejší nárast u Ruska (aj Ukrajiny) bol viditeľný po r. 2014 v súvislosti s ruskou inváziou na Krym (v rovnakom období pritom vzrástol aj podiel obranných výdavkov Ukrajiny). Do obrany sa tak investuje relatívne viac, ako v iných štátoch s rovnakou ekonomicou silou.

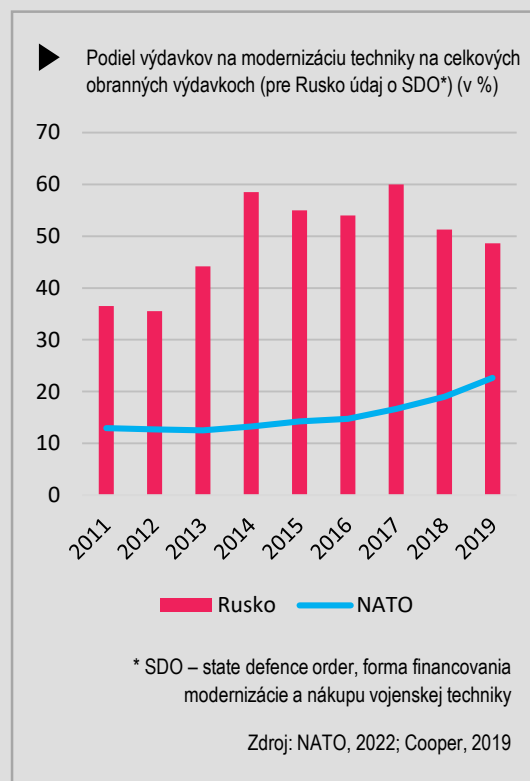

2. Vysoký podiel výdavkov na obranu ide na modernizáciu techniky

Od roku 2010 Rusko výraznejšie modernizuje

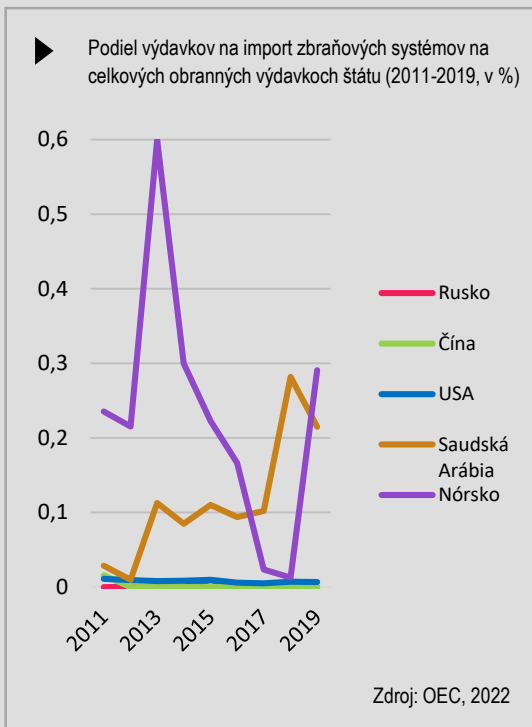
svoje ozbrojené sily v rámci „štátneho programu vyzbrojovania“ (tzv. GPV 2020 a od roku 2018 následne GPV 2027). Ide o programy určené na podporu rozsiahleho obstarávania vojenskej techniky s cieľom zvýšiť podiel moderného vybavenia z odhadovaných 15 % z celkových zásob v roku 2010 na najmenej 70 % na konci roku 2020. So započítaním výdavkov na GPV (financované formou tzv. „state defence order“ na modernizáciu starej a nákup novej techniky a čiastočne na rozvoj R&D) tak Rusko investovalo v období rokov 2011-2019 do modernizácie priemerne 49 % rozpočtu na obranu. Priemer štátov NATO bol v rovnakom období 15,4%, zvyšné financie boli smerované do rozvoja personálu, či infraštruktúry*. Investície práve do týchto oblastí môžu v Rusku chýbať, čo sa podľa niektorých analytikov už prejavuje v súčasnom konflikte na Ukrajine.

* Odlišná metodika započítavania výdavkov na modernizáciu v rámci NATO a ruského GPV, ako aj sporná exaktnosť vykazovania informácií o financovaní SDO zo strany Ruskej federácie, môže spôsobovať nepresnosti v porovnávaných údajoch. Cieľom je však prioritne poukázať na výrazný rozdiel v objeme financií z smerovaných do modernizácie vojenskej techniky v Rusku a v iných vybraných štátoch.

3. Minimum zbraňových systémov sa dováža zo zahraničia

Na rozdiel od niektorých iných štátov Rusko vyrába väčšinu zbraňových systémov doma a ich import z iných krajín s potenciálne vyššími nákladmi je minimálny (toto konštatovanie sa netýka importu subdodávok a komponentov). Mnohé tovary a služby majú v rámci štátov rôzne relatívne ceny a sú tak v „chudobnejších“ krajinách relatívne lacnejšie. Aj pri nižšej investícii si tak krajina môže zaobstarať požadované vojenské spôsobilosti.

Zdroje:

1. Connolly, R. (2019), *Russian Military Expenditure in Comparative Perspective*, University of Birmingham & Chatham House
2. Cooper, J. (2016), *Russia's State Armament Programme to 2020: A Quantitative Assessment of Implementation 2011–2015*, FOI – Swedish Defence Research Agency
3. Cooper, J. (2019), *Russian Military Expenditure in 2017 and 2018, Arms Procurement and Prospects for 2019 and Beyond*, University of Oxford
4. Global Firepower (2022), *2022 Military Strength Ranking*, <https://www.globalfirepower.com/countries-listing.php>
5. NATO (2022), *Information on Defence Expenditures*, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49198.htm

6. SIPRI (2022), *Russia's Military Spending*, <https://www.sipri.org/commentary/topical-background/2020/russias-military-spending-frequently-asked-questions>
7. The Observatory of Economic Complexity (OEC, 2022), *Military Weapons*, <https://oec.world/en/profile/hs92/military-weapons>
8. World Bank (2022), *Data*, <https://data.worldbank.org/>